

Зміст

"Новини садівництва"
щоквартальний
науково-виробничий журнал
№4(78), жовтень-грудень 2012 р.

Засновники:

Укрсадвинпром; Уманський національний університет садівництва; Інститут помологі НААНУ; Інститут зрошуваного садівництва НААНУ; Подільська дослідна станція Інституту садівництва НААНУ

Зареєстрований Держком-видавом України
5.03.1994 р., серія КВ 465

Головний редактор:
доктор с.-г. наук Мельник О.В.

Редакційна колегія:

доктори с.-г. наук Балабак А.Ф.,
Бутило А.П., Копидов В.І.,
Копитко П.Г., Майдебур В.І.,
Хоменко І.І.; доктор екон. наук
Непочаєнко О.О., кандидат с.-г.
наук Ріпамельник В.П.; Цим-
бровська Л.О., Рибак А.В.

Номер редагували:

Дрозд О.О., Личенкова І.О.,
Цимбровська Л.О.
Комп'ютерний набір: Мельник І.О.
Проект обкладинки,
і верстання: Мельник О.В.

**За використання
матеріалів
посилання на "НС"
обов'язкове**

Підписка в редакції

Адреса редакції:
Абон. скринька 543,
20305, м. Умань-5
Черкаської області.
Сайт: novsad.com
Ел.пошта: novsad@ukr.net
тел. +38 04744 32326

Підписано до друку 20.XII.2012
Формат 60х84 1/16
Обсяг 3 др. арк.

Надруковано в друкарні
фірми "Есе": 03142, м. Київ,
пр-т Акад. Вернадського, 34-1

Захист саду

Післязбиральний захист смородини:
польський досвід.....2

Розсадництво

Чотиримісячні саджанці кісточкових.....5

Агротехніка

Обрізування яблуні сорту Гала.....6
Стіл чи шпалера.....9
Раундап після збору врожаю.....13
Замінники тирси.....15

Точка зору

Польсько-російські експортні проблеми.....16

За рубежом

Мельник О.В. Тенденції
виробництва яблук у світі.....18
Вищу ефективність садівництва.....25
Польська сливова програма.....26

Переробка, реалізація

Успіх зберігання плодів.....29
Нове у зберіганні яблук.....33

Проблеми якості

Якість бельгійських суниць.....36

Об'єднання

Співпраця виробників
чорної смородини.....37
Календар конференцій, семінарів, виставок.....38
Зміст журналу "Новини садівництва" за 2012 р.39

Фото на обкладинці: 15-річне насадження сорту
Глостер зі вставкою ПБ-9 в саду Т. Пагача, Польща
(фото О.В.Мельника).

"СТІЛ" ЧИ ШПАЛЕРА

Гілки основного ярусу веретеноподібної крони з часом надто розростаються, результатом чого нерідко стає затінення нижньої частини дерева. Для отримання компактною крони основні гілки завдовжки 40–50 см одно- або дворічних дерев відхиляють до дещо пониклого стану навесні або раннім літом, добираючи до товщини гілки кут відходження від провідника.

Відхилення шпигатом

За такого способу кожен гілку відгинають униз, фіксуючи міцним вузлом, який не зможе зсунутися, відрізком шпигату до вбитого в основу дерев'яної підпори, або вбитого в основу штамба цвяха. При цьому слідкують, щоб гілка не набула дугоподібної форми.

Затрати праці на відгинання залежать від якості й вирівняності саджанців і використаних матеріалів – синтетичного або конопляного (джутового) шпигату. За цього трудомісткого методу кожен окрему гілку основного ярусу, залежно від її товщини, підв'язують з найбільш правильним розташуванням у просторі. Підв'язування гілок займає чимало часу, потребує досвідчених працівників і така робота дуже втомлює.

Іноколи послідовно фіксують кілька гілок одним і тим же відрізком шпигату, який кріплять в одному місці шпалери, не підв'язуючи окремо. Проте в такий спосіб гілки точно відігнути не можна.

Відігнуті униз гілки уповільнюють ріст та, маючи кращий баланс росту і плодоношення, активно закладають генеративні бруньки, тому їх довше зберігають у нижній частині крони, не видаляючи. Шпигат з натуральної сировини швидко руйнується, а синтетичний – тривалий час залишається на деревах і може спричинити труднощі для роботи механізмів, зокрема під час косіння трави в міжряддях та обробітку пристовбурних смуг.

Підтримка гілок шпигатом

На відміну від вказаного вище, для запобігання відхиленню основних гілок під тягарем плодів, їх перед навантаженням урожаєм у другому чи третьому році підв'язують уверх. Цього не роблять для високоврожайних сортів Голден Делішес, Пінова, Рубінетте, Гала та інших, у яких активність росту основних гілок, починаючи з другого року, стабілізують обрізуванням "на ікло" й у такий спосіб частково або повністю уникають підв'язування. Проте слід підв'язати гілки сортів з тонкою плодоносною деревиною, що під вагою плодів набувають

пониклого стану – Бреберн, Канзі, Джунамі, а також сортів Елстар, Веллонт, Джонаголд і Боскоп з довгими гілками у кроні. В такому разі основні гілки фіксують натуральним чи синтетичним шпагатом, або на так званому "столі".

Основні гілки дерев підв'язують шпагатом до підпори або дротів шпалери в другому чи третьому році після закладання насаджень, роблячи це одразу після червневого осипання зав'язі, до інтенсивного наростання маси плодів. Запізнення з цією операцією потребуватиме набагато більше часу, підвищуючи ймовірність відламування гілок під тягарем урожаю. Підв'язують також сформовані з плодоносної деревини новоутворені основні гілки у кроні.

Оскільки шпагат з натуральної сировини після одного-двох років втрачає міцність й окремі гілки необхідно підв'язати знову, перевагу надають синтетичному. Цю трудомістку роботу здатні виконати досвідчені працівники, проте невисокі матеріальні затрати в деяких випадках забезпечують кращий від системи "стола" результат.

"Стіл" для першого ярусу

У системі "стола" яблуні і груші на вертикальних шпалерних стовпах, зазвичай, кріплять горизонтальні поперечні секції з дерева чи металу. Шпалеру в ряду монтують на круглих дерев'яних стовпах діаметром 10–12 см та 12 см – в кінці ряду, або квадратних бетонних – відповідно 7 x 7 і 9 x 9 см. Залежно від висоти крони і напрямку панівних вітрів, стовпи з поперечними секціями завширшки 60 см та трьома лініями дроту ставлять з 9–10-метровим інтервалом, роблячи відтяжки до якорів на обох кінцях ряду. Крайню поперечну секцію з міцної металевої труби кріплять одним сталевим тросом до загвинченого у ґрунт якоря, а для секцій з металевого кутника якореві відтяжки роблять з обох боків секції.

Шпалеру роблять з трьох 2,5-міліметрових дротів "Crapal": до верхнього кріплять стовбури дерев або бамбуксу підпору кожного дерева, а до двох дротів "стола" – основні гілки. Дроти натягують натяжними пристроями на кінцях чи посередині ряду.

"Стіл" допасовують до параметрів саджанців: за штамбу заввишки 80 см дроти роблять на висоті 75 см, оскільки нижні гілки мають бути дещо відігнутими, а для сортів Джунамі і Майрак з довгою пониклою плодоносною деревиною – на висоті 80 см.

У році садіння основні гілки кріплять до дротів "стола" після припинення активного росту, звертаючи увагу на їх розподіл у просторі. Роблять це пластиковими фіксаторами або Макс–Тапенером, щоправда, в останньому випадку підв'язані гілки ковзають уздовж дроту. Усе це підвищує затратність системи "стола", а кут відхилення не вдається допасувати до сили росту кожної з основних гілок.

Гілки останніх двох дерев у рядку відгинають шпагатом окремо.

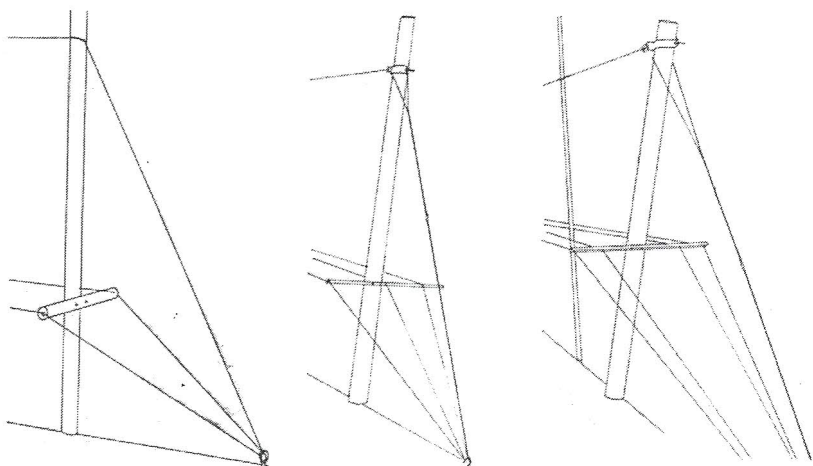

Рис. 1. Модифікації "стола" з дерев'яною (зліва) та металевими горизонтальними секціями і якорними відтяжками (О.В.Мельник).

Модифікації "стола"

Основу розробленого для прямокутних бетонних підпор "стола" італійської фірми "Valente" складають кінцеві поперечні секції з оцинкованої сталеві труби. Тильний бік секції підсилено трикутною секцією з металевго кутника, що робить достатнім кріплення до якоря одним стальним тросом. Обладнані натяжними пристроями кінцеві секції "стола" кріплять до дерев'яної круглої підпори шурупами, уникаючи в такий спосіб їх прокручування і сповзання.

Секції з оцинкованого сталевго кутника на дерев'яних підпорах у середині ряду іноді деформуються з утворенням слабкого місця й нахилення дерев під тягарем врожаю. Цьому запобігають кріпленням секцій до дерев'яних стовпів U-подібним болтом або гнучким сталевим тросом з різьбовими шпильками на кінцях.

Нідерландською фірмою "Van Nifterik" розроблено надійніші секції "стола", підсилені тригранними рамками з оцинкованих сталєних труб. Секції з оцинкованого кутника на проміжних стовпах у ряду ставлять з вирізами на кінцях, що їх дещо ослаблює, та допасовують до опори різьбовим з'єднанням на двох стержнях на кінцях гнучкого сталєного тросу. Кутник кріплять до якоря натяжними пристроями "Grippl" з обох боків. Розмотаний з котушки дрїт легко вставляється в прорїз і, щоб він не вискочив, кутник трохи згинають.

"Стіл" фірми "Schmitz-Hubsch/Herdт" дещо дорожчий від згаданих вище і, як "Van Nifterik", для крайніх підпор зроблений з оцинкованої кутникової секції. Аналогічно останній, дрїт фіксують з обох боків поперечної секції та натягують пристроями "Grippl". Поперечну кутникову секцію кріплять до крайнього

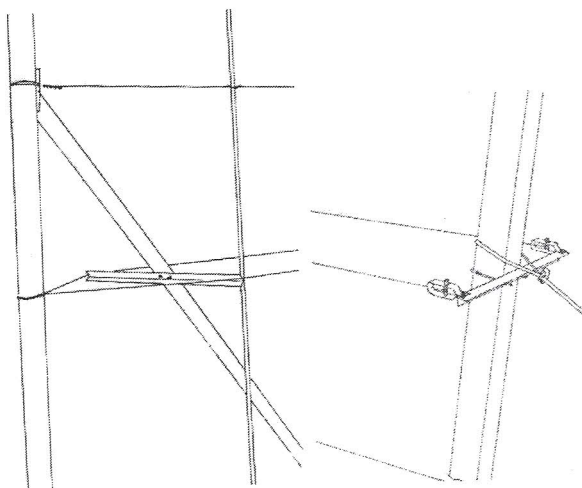

Рис. 2. Модифікація "стола" з металевою горизонтальною секцією і відкосом (зліва) та (справа) спосіб натягування дротів (О.В.Мельник).

стовпця U-подібним болтом з нержавіючої сталі, а поперечні секції "стола" всередині ряду мають на кінцях щілини. Як і в "Van Nifterik", дріт спершу розмотують, а потім фіксують на направляючих і натягують, запобігаючи його вискакуванню з щілини.

Затрати

Для одногогектарного саду розмірами 70 x 140 м з 8–10-метровою відстанню між підпорами в ряду ставлять "стіл" з 340 направляючими і 46 кінцевими поперечними секціями і трьома дротами шпалери: два на "стілі" й один у верхній частині крони (всього 9700 м), а також 69 натяжних пристроїв у середині і на кінцях дроту. Підв'язування шпагатом саджанців із 4–5 основними гілками та щільністю садіння 3000 дер./га потребує 110 людино-годин, а за настільної системи – лише 45, хоча на монтаж останньої витрачають одноразово 75 людино-годин з оплатою 7,5 євро за годину [1].

Література

1. Baab R., Wicke M., Schmitz-Hubsch R. Table top system or string? // European fruitgrowers magazine. – 2011. – №2. – P.14-18.
2. Krupa T. Kilka słow o siatkach i foliach // Sad nowoczesny. – 2012. – №9. – P. 36-39.

(О.В.Мельник, А.М. Чаплюцький)